

О Србији данас, драги моји читаоци, доста говори положај новинара. Шта рећи о њиховом положају?

Може се повести прича о томе да данас медији, штампани и електронски, мање зависе од политичких структура, а више од богатих компанија (домаћих и страних), новокомпаних бизнисмена и од донација моћних невладиних организација. Може се говорити о незаштићености новинара у малим и великим градовима, који из страха за свој живот не откривају истину до краја о стварности која их окружује, о разним мафијама њихових средина. Јер, питамо се: ко би жртвовао своју и егзистенцију своје породице за 20 или 25.000 динара колико обичан новинар у Србији добија. Или поменути да случајеви убистава новинара Ђурувије, Пантића, Даде Вујасиновић још нису решени и починиоци приведени правди, иако су прошле године од њихових смрти. Или говорити о лаким новинским и ТВ и радијским садржајима који преовладавају, колико они деградирају новинарску професију, која би требало да буде савест друштва кад га оно нема и заступник малог човека кад "велики" почну да му газе основна права.

О свему овоме би се могло причати, али осврнућу се на једну појаву у новинском и друштвеном животу Србије. То је једна нова професија – новинар-репортер, новинар-волонтер. Највећи штампани и електронски медији у Србији, да поменемо дневне новине Вечерње новости, Прес и телевизије РТС и Б92, на својим интернет и штампаним страницама, као и на својим програмима, позивају читаоце и гледаоце да им пошаљу своје вести, фотографије, видео записе.

Тако Вечерње новости траже од својих читалаца информацију за даље истраживање, поверљиву информацију, детаље или најаву догађаја. Читалац може додати слику или видео запис свом тексту, а оставља свој и-мејл.

Прес тражи вести, фотографије, фото вести са позивом: "Јавите нам нешто што ми не

знамо". Има посебан мејл за радове Прес репортера, а репортери волонтери могу своје информације послати и смс-ом и ммс-ом.

Како ТВ регрутују репортере? РТС позива грађане да постану репортери и пошаљу своје фотографије и краће филмске записе и-мејлом или ммс-ом. Најбоље фотографије ће бити објављене на РТС-овом интернет сајту и у емисијама РТС-а: Београдском и Јутарњем програму.

ТВ Б92 се усредредила на видео записе дописника од којих је састављена емисија "Дописници без граница". Од дописника се траже видео записи у трајању до 10 минута, да наведу наслов видео снимка, кратак опис догађаја, своје име, и-мејл адресу.

Да ли постоји каква надокнада за репортерски труд? Вечерње новости не траже вести, већ пре свега инфомације, најаве догађаја и не наводе на својем сајту да ли ће репортер бити награђен за свој труд. Остали медији, Прес, ТВ: РТС и Б92 нуде објављивање вести, фотографија и видео записа, као и извесну новчану награду, најбољим репортерима.

Шта бисмо из овога могли закључити? Новости траже информације за своје новинаре, остали траже пре свега готове прилоге. И тако највећи медији у држави добијају гориво за свој рад, а да не плате много. Испада да плаћени новинари ових медија „падају с ногу“ и не могу да пронађу све занимљиве теме. Или је у питању нешто друго?

А то друго је да истраживачки новинарски посао није нимало јефтин. Треба платити бензин, хотел и остале трошкове, ако треба.

Зато треба консултовати репортере сараднике да би они одрадили тај теренски посао и да би послали сирову информацију или још боље вест.

И тако, у одређеној мери, наше се новинарство демократизује, то јест, свако може бити новинар. Али да ли ће квантитет дати квалитет? Резултат ове демократизације, ипак, није боље новинарство. Само се брже долази до информација и вести, али је све мање

квалитетног критичког увида у стварност Србије. Јер зато је потребно време и искуство. И више новца за одговорне и ризичне теме.

Отворите дневне новине, оне најчитаније и видећете да се вести мало разликују. Укључите ваше ТВ пријемнике, ситуација се не мења. Угао гледања је сличан, ако не истоветан. А куда иде новинарство, Србија и њени грађани? То је једна полустварност – смеса илузија, заблуда и високих очекивања.

Грађани су слабо информисани, а за самоинформисање се нема времена, треба да се преживи. Отуда смо половични, пуни заблуда и предрасуда. Зато се тешко мењамо и суочавамо са изазовима. Зато, код многих, порази на сваком плану: породичном, друштвеном, националном. Зато ће и потреси у будућности бити велики. Као да су за Србију и њене грађане они, нажалост, потребни да би се она пробудила из свог тешког сна, из лажне слике о себи.